

**Budapest XIV. kerület, Tallér utca 22. előtt álló
fehér nyárfa (Populus alba) favizsgálata és
kezelési javaslata**

Készítette: **Bartos Péter F.**
favizsgáló és faápoló szakmérnök
peter@evergreenhungary.hu
+36309004098
Budapest, 2024. október 24.

Favizsgálati szakvélemény

Tartalom:

- Előzmények/Feladatmeghatározás
- Helyszínrajz - a vizsgált fa feltüntetésével
- Favizsgálati adatlapok
- Vizsgálati összefoglaló és ápolási javaslat
- Melléklet a favizsgálati adatlapok értelmezéséhez
- Jogosultságot igazoló tanúsítvány

Bartos Péter F.

Készítette:

Bartos Péter F.
favizsgáló és faápoló szakmérnök
FV-24/004

Előzmények/Feladatmeghatározás

Budapest XIV. kerület Tallér utca 22. szám előtt található fehér nyárfa vizsgálata a Zuglói Zrt. Városüzemeltetési Osztályának megkeresése alapján.

Helyszínrajz - a vizsgált fa feltüntetésével

Fadiagnosztikai adatlap

Kezelési javaslat

Zuglói Városgazdálkodási Közszolgáltató Zrt	
Vizsgálat időpontja:	2024.10.24
Címe: Bp. XIV. Tallér utca 22.	
Fa sor/kataszteri száma	0001726HA
Fa helye:	fasor
Fafaj (tudományos)	Populus alba
Fafaj (magyar)	fehérmár
Famagasság (m)	12
Törzsmagasság (m)	4
Törzsátmérő 1 m-en (cm)	95
Törzskerület 1 m-en (cm)	300
Koronaátmérő (m)	6
A fa elhelyezkedése és védettsége	
Kertes beépítésű alacsony laksűrűségű terület faállománya	1
Diagnózis	
Gyökérzet és gyökérmagok állapota	
Gyökérzetén es/vagy a gyökérmagokon látno eros felszíni károsodás, jelentősen kedvezőtlen	2
A gyökérmagokon kiterjedt tapló termőtest van kialakulóban, az előzőt lakó visszavágta. A szűk fahelyet a fa kinötte.	
Törzs állapota	
Kismértékű károsodás (néhány felszíni seb)	4
Korona és koronalap állapota	
Erős koronakárosodás (50% feletti)	2
A korona ifjítás után kihajtott. A három megmaradt vázágból az egyikben számos harkályodú látszik. A koronaalapon hasadás látszik.	
egészségi állapota és életképessége	
Sürgősen lecserélendő az állapota vagy károkozás veszélye miatt (a károkozás veszélye csak a fa 1 kivágásával kerülhető el	
A fa általános állapotmutatója	20% alatt
A fa statikai állapota	
kitérés iránya:	
kitérés mértéke:	elhanyagolható
súlyponteltolódás mértéke	
kockázat elemzést befolyásoló tényezők	
ápoltság mértéke:	
A fa jelentős mértékű ápoláshiányt mutat	2
fa elhelyezkedése	
Fasorban,	
a fa élőhelyének minősége	
A fa élőhely adottságai rosszak	2
A környezet veszélyeztetése	
A fa a környezetére egyértelműen veszélyt jelent	1
kockázat arányos megtarthatósági mutató(%):	
A fa a környezetére egyértelműen veszélyt jelent	24
megjegyzés	
Vizsgálatot végezte: Bartos Péter F.	

A vizsgálat értékelése

A vizsgált fehérmár vázága odvasodik, koronaalapja hasad, gyökérmagok taplós.

Kezelési javaslat:

Kivágandó

A fa (számított) kora: 40

A fa számított értéke tűzifa

Következő vizsgálat javasolt időpontja

-

Vizsgálati összefoglaló és ápolási javaslat

A vizsgált fa a társasház előtt a fasorban található. A fahely szűk, a fa már ránőtt az aszfaltozásra. Gyökérnyak taplós.

A törzs a korának megfelelő, jelentős elváltozást nem mutat.

A koronaalap hasadt, a korona csonkolt. a megmaradt vázágak közül az egyik számos harkály odúval rendelkezik.

A fa kertészeti beavatkozással nem megtartható.

Javaslat: a fa kivágandó!

Melléklet a favizsgálati szakvéleményhez

A favizsgálatot, a Magyar Faápolók Egyesülete által a kiadott „Útmutató a vizuális és műszeres favizsgálatok elvégzéséhez és dokumentálásához” (2017) alapján végeztem. Az alábbi táblázatok segítenek a favizsgálati adatlapon szereplő értékek értelmezésében.

A FAVIZSGÁLAT

A favizsgálat célja a fa állapotának részletes felmérése, a kockázatot jelentő elváltozások felderítése és értékelése. A fa környezetére jelentő kockázatának mértéke általában szemrevételezéssel (vizuális vizsgálattal) is megállapítható, a szükséges beavatkozások a látottak alapján is jól meghatározhatóak. Ezután születik döntés arról, hogy a vizuális vizsgálat során felmért elváltozások egyértelműek, jól beazonosíthatóak, vagy a felelős vizsgálatához további kiegészítő vizsgálatok is szükségesek.

A fa elhelyezkedése és védettsége

A fák településen belüli elhelyezkedése befolyással van annak értékére. A kevés fával ellátott, sűrűn beépített környezetben a fák felértékelődnek, ezért az értékelés során a fa elhelyezkedését figyelembe kell venni. a fa értékéhez az esetleges védettség jelentősen hozzátesz.

A fa elhelyezkedése és védettsége	
Meghatározás	Osztályzat
védett fa	5
Védett területen álló fa	4
Jelentős városképi környezet	3
Magas laksűrűségű, környezetében ártalmakkal terhelt faállomány. (lakótelep, ipari park fasora)	2
Kertes beépítésű alacsony laksűrűségű terület faállománya	1

A gyökérzet és gyökérszakasz állapota

A gyökérzet feltárás nélküli vizsgálata, a talajfelszín szemrevételezése a legmeghatározóbb vizsgálati szempont. A gyökérszakasz alakja, sérülései utalnak a leginkább a talajban futó gyökérzet egészségi állapotára, ezért a gyökérzet és a gyökérszakasz vizsgálata együttesen adja meg a gyökérzet állapotértékét.

A gyökérzet állapota	
Értékelés	Osztályzat
Láthatóan fejlett gyökérszakasz, optimális termőhelyen, ép gyökérszakasz	5
A gyökérzet fejlődése kismértékben gátolt, elfogadható termőhelyen, a gyökérszakasz nem sérült	4
A gyökérzeten és/vagy gyökérszakaszon látható kisebb károsodások (sebek, korhadások), csekély hibákkal rendelkező termőhelyen	3
Gyökérzeten és/vagy a gyökérszakaszon látható erős felszíni károsodás, jelentősen kedvezőtlen termőhelyen	2
A gyökérzet erős, legalább 50 %-os károsodása, nagyon rossz feltételekkel rendelkező termőhelyen	1
Elhalt gyökérzet, üres fahely	0

A törzs állapota

A törzs állapotának változása erősen hat a fa egészének egészségi állapotára, a tápanyag szállításra és a fa állékonyságára. A farész korhadása esetén a fa statikai állapota romlik, a szállítószövetek károsodása esetén a tápanyagforgalom korlátozódik. A törzs vizsgálatakor figyelembe kell venni a gyökérszakasz és a koronaalapot állapotát is, mert mindkét rész állapota kihat a törzsre is.

A törzs állapota	
Értékelés	Osztályzat
A törzs nem károsult	5
Kismértékű károsodás (néhány felszíni seb)	4
A törzs egyértelmű károsodása (néhány felszíni seb és korhadási helyek)	3
A törzs erős károsodása (több nagyfelületű seb, mély bekorhadások)	2
A törzs előrehaladottan károsult, elhalt, korhadt (a törzs oly mértékben károsult, hogy statikai vagy tápanyagellátási funkcióit nem képes ellátni)	1
Üres fahely	0

A korona állapota

A koronaszerkezet állapotfelmérésekor a koronaalap állapotát is értékelni kell. A korona értékelése a legnehezebb feladat, hiszen a közelebbi vizsgálat az elhelyezkedésből adódóan nehézkes. Az állapotértékelés a valós és az ideális lombtömeg arányának meghatározásán alapszik. A koronaszerkezet figyelembevételére a fa vitalitásának megítélésében informatív.

A korona állapota	
Értékelés	Osztályzat
A korona formája (a fajra jellemzően) ép, a lombveszteség nem haladja meg a 10 %-ot	5
A lombveszteség 11-25 % közötti	4
Jelentős lombveszteség (26-50%)	3
Erős koronakárosodás (50% feletti)	2
Elhalt korona, teljes lombveszteség	1
Üres fahely	0

A fa életképessége és általános egészségi állapota

Az életképesség meghatározása nem a fa egyes részeinek állapotából számított átlag, hanem az egyes részekben látható elváltozások összességének hatása a fa biztonságos megtartására. Az életképesség megállapításakor figyelembe vesszük az elváltozások kezelésére előírt ápolási javaslatok várható hatásait is.

A fa életképessége és egészségi állapota	
Értékelés	Osztályzat
A fa kitűnő egészségi állapotú	5
Beavatkozással a fa élettartama a termőhely által meghatározott maximális életkort megközelíti	4
A termőhely által meghatározott életkor előtt lecserélendő	3
Egy évtizeden belül lecserélendő	2
Sürgősen lecserélendő az állapota vagy károkozás veszélye miatt (a károkozás veszélye csak a fa kivágásával kerülhető el)	1
üres fahely, tuskó	0

A FA ÁLTALÁNOS ÁLLAPOTMUTATÓJA

A fa állapotmutatóiból számított átlagérték, amely százalékos arányban jelenik meg. A minden tekintetben kiváló állapotú fa állapotmutatója 100%. Városi körülmények között nagyon ritkán találkozhatunk ilyen fával, ezért a közepes állapotú (50%) fa tekinthető általánosnak, akkor, ha egyik állapotérték sem kevesebb a 3-nál. Amennyiben valamelyik állapotérték kettes, vagy az alatti értékkel bír, abban az esetben a fa rossz állapotúnak tekinthető, melynek a környezeti kockázata és hosszú távú megtarthatósága kétséges, vagy csak mielőbbi, jelentős beavatkozással valósítható meg.

A FA STATIKAI ÁLLAPOTÁNAK FELVÉTELE

A fa rendkívül összetett rendszer, melynek minden része együttműködik a statikai egyensúlyának megtartása érdekében. A fa jól alkalmazkodik a környezeti változásokhoz, növekedése során a számára legmegfelelőbb életkörülmények elérésére törekszik. Fényszegény környezetben a fény irányába növekszik, az elhajlását a gyökérzetének átalakításával, az húzott oldali/megtartó gyökerek erősítésével egyenlíti ki. A talajfelszín feletti és a talajban elhelyezkedő részek teljes ismerete nélkül a részletes, pontos statikai állapotát nem lehet megnyugtatóan kiszámítani. Ezért a vizsgálatunk során csak a felszín felett is látható jeleket, helyben meghatározható adatokat rögzítjük.

A fa kitérése a függőlegestől

A fa a fény felé törekszik, növekedése során a számára megfelelő, optimális fényviszonyok irányába fejlődik erőteljesebben. A fényhiány miatti elhajlás önmagában nem kóros, a fa a gyökérzetének fejlesztésével azt ellensúlyozza. Kóros elhajlásra, a fa dőlésére akkor következtetünk, ha a fa gyökérzetének közelében is jól látható jelek utalnak rá (talajban végzett földmunkák, szűk élettérben jelentősen

torlódott gyökérzet, talaj/burkolatrepedések). Kóros lehet a fa kismértékű elhajlása is, ha a szerkezetében, a terhelést viselő részeken jelentős elváltozás látható (törzs, vagy gyökérnyak odvasodás, gyökérkorhadás).

A kitérés iránya: a súlypont fa gyökérnyakához képest történő eltolódása égtájak irányában megadva.

A kitérés mértéke: meghatározza a fa kockázatának mértékét.

A fa kitérésének mértéke	
Értékelés	Osztályzat
A fa nem tér ki a függőlegetől	5
A fa kitérése enyhe, kockázati tényezőként elhanyagolható	4
A fa kitérése kismértékű, nem jelentős kockázatú	3
A fa kitérése nagymértékű, fokozott kockázati tényezőt jelent	2
A fa kitérése veszélyes mértékű, kiugró kockázati tényezőt jelent	1

A súlyponteltolódás mértéke: a talajfelszín feletti részek elhajlásából/dőléséből eredő, tömegközéppont áthelyeződés talajfelszínre mért függőleges vetülete. A gyökérnyaki középponthoz képest mért távolságát adjuk meg méterben.

A kitérés önmagában nem tekinthető kórosnak, amíg a mértéke a gyökérnyak palástjától mérve a törzsátmérő kétszeresét nem haladja meg.

Ápoltság mértéke

A fa ápoltságának mértékét az ideális fenntartáshoz viszonyítva kell megadni. Optimálisan ápolt a fa, ha minden élettani igénye ki van elégítve, ennek következtében a fajra/fajtára jellemző növekedési eréllyel rendelkezik, az ápolási munkákat időben és jó minőségben elvégezték, a fenntartó mindent megtett a fa állapotának fenntartása érdekében.

Ápoltság mértéke	Osztályzat
Optimálisan ápolt fa	5
A fa kismértékű ápoláshiányt mutat	4
A fa közepes mértékű ápoláshiányt mutat	3
A fa jelentős mértékű ápoláshiányt mutat	2
A fa elhanyagolt állapotban van (rajta ápolási munkát nagy valószínűséggel még egyáltalán nem, vagy nagyon hosszú ideje nem végeztek)	1
üres fahely	0

A környezet vizsgálata

A környezet alapos vizsgálata során sok, a fa biztonságosságát és kockázati besorolását segítő információ birtokába jutunk.

A fa környezeti adottságai

A környezeti adottságok felvételekor a nem természetes adottságokat, hanem az épített elemeket vesszük számba. A természetes környezetben álló fát a fejlődése során csak természetes behatások érik, azonban egy sok épített elemmel körülvett fa esetében sokkal jelentősebb az emberi behatás. A meglévő építmények számának növekedése a minél több, nem a fa természetes fejlődésének megfelelő körülményhez történő beavatkozással jár (közművel fektetése és cseréje, építmények védőtávolságai, használata miatti beavatkozások).

A fa elhelyezkedése

A fa élettere jelentősen befolyásolja annak fejlődését és növekedését. Egy magányosan álló (szoliter) fa a fejlődése során alkalmazkodott a külső behatásokhoz (szélnek kitettség, fényviszonyok), míg egy állományban álló (park/erdő) fa a mellette álló fák környezeti hatásait is figyelembe véve fejlődött, azokhoz alkalmazkodott. Az elhelyezkedés felvételével a fa fejlődésének feltételeit is rögzítjük.

A fa elhelyezkedése	
Meghatározás	Osztályzat
A fa természetes környezetben van	5
A fa környezete természetközeli állapotban van	4
A fa környezetében néhány (1-2) épített elem van	3
A fa környezetében több (3-4) épített elem van	2
A fa környezetében sok (5-nél több) épített elem van	1

A fa veszélyessége

Egy fa a természetes élőhelyén, épített objektumoktól távol, abiotikus stressz nélkül minimális környezeti kockázatot jelent. Azonban, ha a fa környezeti vagy élőhelyi adottságai romlanak, fenntartása és rendszeres ápolása nem megfelelő, akkor ezzel arányosan megnövekszik a környezetére jelentő veszélyeztetettsége is.

A fa veszélyessége	
Meghatározás	Osztályzat
A fa a környezetére nem jelent veszélyt	5
A fa a környezetére esetenként veszélyt jelenthet	4

A fa a környezetét időszakosan veszélyezteti	3
A fa a környezetét gyakran veszélyezteti	2
A fa a környezetére egyértelműen veszélyt jelent	1

Kockázatarányos megtarthatósági mutató/ Általános állapotmutató

A megtarthatósági mutató egy viszonyszám, amely a fa környezetét, állapotmutatóit is figyelembe veszi. Az érték a környezet látogatottságát, közeli veszélyeztethető objektumokat, valamint a fa állapotjelzőit is figyelembe veszi. Az optimális környezetben álló, minden tekintetben kitűnő állapotú fa kockázatarányos megtarthatósági mutatója 100%. Minél alacsonyabb az érték, az egyes szempontok alapján annál jelentősebb beavatkozásra van szükség.

Általános állapotmutató	
Meghatározás	Százalék
Mérlegelni kell a fakivágás lehetőségét	0-50%
A fa állapota a megfelelő kezelések nélkül romlani fog	51-69%
a fa jó állapotú, a megfelelő fenntartási munkák elvégzésével hosszú ideig megtartható	70% <

TANUSÍTVÁNY

A MAGYAR FAÁPOLÓK EGYESÜLETE
TANUSÍTJA, HOGY

Bartos Péter F.

MINŐSÍTETT FAVIZSGÁLÓ
ZERTIFIZIERTER BAUMKONTROLLEUR
QUALIFIED TREE RISK ASSESSOR

BIZONYSÁGOT TETT ARRÓL, HOGY
A FÁK SZAKSZERŰ VIZSGÁLATÁHOZ SZÜKSÉGES
ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI TUDÁSSAL RENDELKEZIK.

A FAVIZSGÁLÓ NYILATKOZOTT ARRÓL, HOGY A MAGYAR FAÁPOLÓK EGYESÜLETE
ÁLTAL KÖZREADOTT ETIKAI KÓDEXET BETARTJA.

A TANUSÍTVÁNY HITELESÍTÉSE
MAGYAR FAÁPOLÓK EGYESÜLETE,
FAVIZSGÁLÓ MUNKACSOPORT

A SZAKBIZOTTSÁG
ELNÖKE

A MAGYAR FAÁPOLÓK EGYESÜLETÉNEK
ELNÖKE

A SZAKBIZOTTSÁG
TITKÁRA

SORSZÁM: FV-24/004

DÁTUM: 2024.09.14.